

USNESENÍ

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudcem Mgr. Ing. Petrem Šuránkem ve věci

žalobce: **Ing. O. M., narozený X**
bytem X

proti

žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
sídlem Křížová 1292/25, 225 08 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 3. 10. 2023, č. j. X,

takto:

I. Žaloba se odmítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) odeslanou z datové schránky společnosti M., spol. s r.o., ale opatřenou uznávaným elektronickým podpisem žalobce a dodanou do datové schránky soudu dne 22. 11. 2023 domáhá zrušení rozhodnutí žalované ze dne 3. 10. 2023, č. j. X (dále jen „napadené rozhodnutí“). Napadeným rozhodnutím žalovaná podle § 56 odst. 1 písm. e) a c) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění účinném do 30. 9. 2023 (viz II bod 1 zákona č. 270/2023 Sb.; dále jen „zákon o důchodovém pojištění“) s přihlédnutím k čl. 6 a 52 odst. 1 písm. b) nařízení (ES) č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení ve znění nařízení č. 2019/1149/EU (dále jen „koordinační nařízení“) žalobci od 1. 9. 2023 snížila starobní důchod na částku 17 430 Kč měsíčně.
2. Soud nejprve zkoumal, zda jsou splněny nezbytné předpoklady k tomu, aby žalobcem napadené rozhodnutí mohlo být meritorně přezkoumáno.
3. Napadené rozhodnutí je, jak vyplývá i z poučení k němu připojeného, rozhodnutím, vůči němuž lze uplatnit řádný opravný prostředek v podobě námitek ve smyslu § 88 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „organizační zákon“). Samotný žalobce v podané žalobě přitom uvádí, že dne 9. 10. 2023 námitky proti napadenému rozhodnutí uplatnil (jejich označení za připomínky na povaze tohoto podání nic nemění) a text námitek k žalobě připojil. Žalované pouze vytýká, že ač ji vyzval k odpovědi na námitky ve lhůtě 15 dnů, dosud žádnou odpověď neobdržel.
4. Žalovaná na dotaz soudu uvedla, že námitkové řízení dosud nebylo skončeno. Navrhla žalobu odmítnout jako nepřípustnou s odkazem na § 68 písm. a) a § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

5. Soud tedy zjistil, že žalobce podal žalobu proti prvostupňovému rozhodnutí žalované ze dne 3. 10. 2023, aniž by vyčkal rozhodnutí o opravném prostředku (námitkách) podanému proti němu.
6. Podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s., nestanoví-li tento zákon jinak, soud usnesením odmítne návrh, jenž je podle tohoto zákona nepřípustný. Podle § 68 písm. a) s. ř. s. je žaloba nepřípustná, nevyčerpal-li žalobce řádné opravné prostředky v řízení před správním orgánem, připouští-li je zvláštní zákon, ledaže rozhodnutí správního orgánu bylo na újmu jeho práv změněno k opravnému prostředku jiného.
7. Lze proto shrnout, že meritornímu projednání věci v daném případě brání překážka spočívající v tom, že žalobce podal žalobu, aniž by vyčkal konečného rozhodnutí správního orgánu, konkrétně rozhodnutí žalované o jeho námitkách podaných proti napadenému rozhodnutí – právě až to by totiž mohl napadnout žalobou u soudu ve správním soudnictví.
8. Pokud by snad žalobce měl za to, že je žalovaná nečinná, tj. že o uplatněných námitkách nerozhodla v zákonem stanovené lhůtě, a tím mu brání v přístupu k soudu, má možnost se bránit podáním žaloby na ochranu proti nečinnosti v souladu s § 79 s. ř. s. Soud nicméně žalobce upozorňuje na to, že § 88 odst. 4 organizačního zákona odkazuje na lhůty stanovené v § 71 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, přičemž lze předpokládat, že v tomto případě se jedná o složitou věc, v níž se uplatní lhůta 60 dnů od doručení námitek příslušnému orgánu. Žalobce není oprávněn žalované určovat, v jakém čase musí vydat rozhodnutí, přičemž zákonem stanovená lhůta v době rozhodování soudu ještě neuplynula.
9. Na základě uvedeného tudíž dospěl soud k závěru, že je žaloba nepřípustná ve smyslu § 68 písm. a) s. ř. s., neboť žalobce nevyčerpal před podáním žaloby řádné opravné prostředky, které zákon připouští. Soud proto žalobu odmítl podle § 46 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 68 písm. a) s. ř. s. (výrok I).
10. Platí přitom, že návrh, který je nepřípustný, odmítne soud, k němuž byl návrh podán (v projednávané věci tedy zdejší soud), byť by jinak nebyl (místně) příslušný k jeho projednání (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 11. 2015, č. j. 9 As 207/2015-46).
11. V této souvislosti soud apeluje na žalobce, aby uvážil, že podle § 7 odst. 3 s. ř. s. ve věcech (mimo jiné) důchodového pojištění je k řízení příslušný krajský soud, v jehož obvodu má navrhovatel bydliště nebo sídlo, popřípadě v jehož obvodu se zdržuje. Žalobce v záhlaví uvedl adresu X. Pokud by se na této adrese skutečně žalobce zdržoval s úmyslem se tam dlouhodobě či trvale zdržovat (takto je totiž třeba rozumět pojmu bydliště; tento pojem není totožný s pojmem trvalého pobytu jakožto úředně hlášené adresy), byl by k projednání žaloby místně příslušný Krajský soud v Brně. Totéž by platilo, pokud by se zde fakticky zdržoval i jen na přechodnou dobu, nemá-li žalobce bydliště v České republice. Vzhledem k tomu, že však označená adresa je sídlem městského úřadu, lze předpokládat, že se nejedná o skutečné bydliště žalobce a žalobce se tam nezdržoval ani přechodně v době podání žaloby. Naopak lze předpokládat, že žalobce bydlí a zdržuje se na adrese, kterou uvedl na konci své žaloby, tj. v Irsku (proto též soud tuto adresu uvádí v záhlaví tohoto usnesení).
12. Pro takové případy § 89 odst. 2 organizačního zákona stanoví, že nelze-li ve věcech důchodového pojištění určit příslušnost krajského soudu k řízení o žalobě proto, že

navrhovatel nemá na území České republiky bydliště a ani se na tomto území nezdržuje, je k tomuto řízení příslušný

- a) Krajský soud v Brně, má-li navrhovatel bydliště na území Slovenské republiky,
 - b) Krajský soud v Ostravě, má-li navrhovatel bydliště na území Polské republiky,
 - c) Krajský soud v Plzni, má-li navrhovatel bydliště na území Spolkové republiky Německo,
 - d) Krajský soud v Českých Budějovicích, má-li navrhovatel bydliště na území Rakouské republiky,
 - e) **krajský soud určený podle místa posledního bydliště navrhovatele na území České republiky**, nelze-li určit příslušnost krajského soudu podle písmen a) až d),
 - f) Krajský soud v Praze, nelze-li určit příslušnost krajského soudu podle písmen a) až e).
13. V případě žalobce lze důvodně předpokládat, že před přesunem svého bydliště do ciziny měl nějaké bydliště v České republice, když zde vyrostl a vystudoval. Pokud by se tedy žalobce dočasně v České republice v době podání žaloby nezdržoval, bude místně příslušným k projednání jeho žaloby, pokud by žalovaná jeho námitkám nevyhověla, krajský soud určený podle místa jeho posledního bydliště na území České republiky. Za účelem určení místně příslušného soudu lze tedy žalobci doporučit, aby v případné budoucí žalobě přímo popsal, kde v okamžiku podání žaloby bydlí, popř. se alespoň přechodně zdržuje, a pokud to není místo v České republice, aby zároveň sdělil, kde měl naposledy před odstěhováním z České republiky své bydliště, a samozřejmě též podal žalobu k místně příslušnému soudu. Předejde tím sporům o místní příslušnost soudu, jež by odkládaly meritorní rozřešení otázek namítaných žalobou, i kdyby již byla přípustná.
14. Konečně soud žalobce upozorňuje, že má-li svou vlastní datovou schránku, je krajně nevhodné, aby svá podání posílal z datové schránky jiné osoby. V takovém případě se totiž podání považuje za podepsané držitelem této datové schránky, tj. v tomto případě právnickou osobou, která pochopitelně není oprávněna za žalobce jednat před soudem ve věci jeho starobního důchodu. Nebýt toho, že přiložený soubor s podanou žalobou byl opatřen uznávaným elektronickým podpisem samotného žalobce, který zákonem stanovenou fikci podpisu držitele datové schránky „přebíjí“, musel by soud žalobu bez dalšího odmítnout jako podanou zjevně neoprávněnou osobou, protože právnická osoba nemůže být v tomto typu řízení vystupovat ani jako zmocněnec žalobce (srov. § 35 s. ř. s.), takže by zde nebyl ani důvod předtím právnickou osobu vyzývat k doložení plné moci za žalobce (v reakci na což by si mohl žalobce žalobu „osvojit“ vlastním podáním – lze předpokládat, že by se o výzvě soudu zasláné jím ovládané právnické osobě dozvěděl – a tím předejít jejímu odmítnutí z tohoto důvodu). Nicméně to nic nemění na tom, že žaloba je stejně nepřijatelná z důvodu nevyčerpání řádných opravných prostředků proti napadenému rozhodnutí.
15. O nákladech řízení rozhodl soud v souladu s § 60 odst. 3 větou první s. ř. s., podle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li žaloba odmítnuta (výrok II).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 29. listopadu 2023

Mgr. Ing. Petr Šuránek, v. r.
samosoudce